

soud pokládá za rozhodnou dobu, kdy tato protizákonná činnost dosáhla svého konce, 19. leden 1926, kteréhožto dne podle rozsudku obžalovaný teprve navrhl zahájení vyrovnávacího řízení, ačkoliv již v roce 1925 byl žalován a exekvován a neschopen platiti a přes to vedl obchod dále a nové dluhy dělal a dluhy platil. Od 19. ledna 1926 do dne, kdy jako první promlčecí dobu přetrhující úkon zařízen byl zodpovědný výslech obviněného, to jest do dne 22. července 1927, uplynula doba převyšující jeden rok a musel proto soud zkoumati, zda jsou splněny další podmínky promlčení, jak jsou uvedeny v § 531 pod. a) — c) tr. zák., při čemž jest se mu řídití co do bodu b) § 531 tr. zák. pravidly shora vytčenými. Namítá-li stížnost v této souvislosti, že se závazky proti věřitelům převzatými a se splátkami jim učiněnými nebylo vůbec spojeno poškození věřitelů ani jich části, nelze tuto nikterak bezvýznamnou námitku věcně vyřiditi, poněvadž se rozsudek omezuje na zjištění, že jest podle doznání obžalovaného prokázáno, že nové dluhy činil a dluhy platil, věda, že je neschopen platiti, při čemž však nezjišťuje, které konkrétní nové dluhy a splátky pokládá za závadné s hlediska § 486 čís. 2 tr. zák. Na nalézacím soudu bude, by se této vady v novém řízení uvaroval a ony dluhy a splátky přesně zjistil, vždyť toto zjištění je předpokladem zákonné náležitosti § 486 čís. 2 tr. zák., že těmito úkony věřitelé nebo jejich část byla poškozena. Nutno se posléze zmíniti o odstavci rozsudkových důvodů, kde se uvádí, že obžalovaný dlužil »D. V.« v říjnu 1927 asi 16.000 Kč; tato poznámka by mohla vzbuditi domněnku, že soud spatřuje zavinění s hlediska § 486 čís. 2 tr. zák. i v úkonech následujících návrhu na zahájení vyrovnávacího řízení ze dne 19. ledna 1926. Leč tomu odporuje další obsah rozsudku, pokud se v něm zdůrazňuje, že věřitelé tím, že obžalovaný neohlásil dříve než 19. ledna 1926 vyrovnání, byli poškozeni, poněvadž podstata se stále zmenšovala; jaký význam má při takovém stavu věci poukaz k onomu dluhu z října 1927, nelze vůbec seznati.

Čís. 3159.

Nepřekročení rychlosti přípustné podle § 46 min. nař. čís. 81/10 nestačí samo o sobě ku vyvinění pachatele, nýbrž musí se zachovati podle § 45 nař., jsou-li místní, časové nebo jinaké poměry takovými, že překážky, ať jakéhokoliv druhu, jsou v cestě nebo se mohou vyskytnouti. I když sjíždí třeba jen pouhou setrvačností s kopce na neznámé silnici, jejíž odbočky a zvláštní poměry nezná, jest povinen (§ 335 tr. zák.) jeti tak, by mohl zůstatí státi každý okamžik; subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1928, Zm II 51/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 3. prosince 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený

rozsudek ve výroku o vině jako zmatečný, dále ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a) a b) § 281 tr. ř. Není v právu, pokud zastává názor, že pro obžalovaného vzhledem k tomu, že jel po silnici mimo uzavřené osady, byla hledíc k předpisu prvního odstavce § 46 min. nařízení ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., beze vší výhrady přípustnou rychlost až do 45 km za hodinu. Je pravda, že tento předpis, stanově vrchní hranici přípustné rychlosti, zakazuje výslovně jen jízdu rychlejší (»Mimo uzavřené osady jízdní rychlost nesmí býti stupňována přes 45 km za hodinu«). Leč § ten neskládá opory pro závěr, že nevykročení z této hranice sprostňuje již bezvýhradně zodpovědnosti. Jestliť ustanovení § 46 jen významu podřadného. Všeobecnou stěžejní zásadu vyslovuje předpis § 45 nařízení, podle něhož jest jízdní rychlost určiti tak, by řidič silostroje byl za všech okolností pánem své rychlosti a jízdu po případě ihned zastavil. § 46 nelze proto vykládati pouze o sobě, nýbrž vždy jen v souvislosti s předpisem § 45. V důsledku toho jakož i s hlediska rovněž jen všeobecného předpisu § 335 tr. zák. nestačí podle okolností nepřekročení přípustné rychlosti samo o sobě k vyvinění pachatele. Jisto je, že je-li jízdní dráha naprosto volná a nehrozí-li nerušené jízdě odnikud překážky, lze použiti i nejvyšší přípustné rychlosti. Není-li tomu tak, jsou-li místní, časové nebo jiné poměry takové, že překážky, ať jakéhokoliv druhu, jsou v cestě nebo se mohou vyskytnouti, dlužno se zachovati podle předpisu § 45. Poměry, nabádající ke zvýšené pozornosti, opatrnosti a ostražitosti, tu však byly. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný státní silnici z L. do Č., kudy jel, vůbec neznal, že nevěděl o tom, že pod »Červeným kopcem« odbočuje okresní silnice do K. a že naproti této odbočce začíná polní cesta do L.; dále zjišťuje rozsudek, že státní silnice je po obou stranách obroubena košatými stromy a že následkem toho lze teprve na vzdálenost 260 kroků seznati, že z pravé strany odbočuje do státní silnice jiná silnice od K. a teprve na vzdálenost asi 100 kroků lze viděti na levé straně státní silnice žlutavý pás polní cesty odbočující od chodníku; sám obžalovaný připustil, že na strany neměl rozhledu, poněvadž jsou po obou stranách velké košaté stromy; nadto sjížděl obžalovaný v rozhodné době s kopce, pod nímž jest řečená křižovatka, a kopec ten je prudký, jak je zdůrazněno v místním ohledání, předsevzatém samým nalézacím soudem. Za těchto jistě zvláštních poměrů a zejména při jízdě s prudkého kopce na velmi frekventované silnici, jak sama stížnost udává, nelze uznati správným stanovisko, že obžalovaný byl oprávněn jeti za všech okolností rychlostí až do 45 km, dokonce s prudkého kopce, naopak dlužno souhlasiti s nalézacím soudem, že povinností obžalovaného, třebaže jel jen pouhou setrvačností, bylo, by, sjížděje s kopce na neznámé silnici, jejíž odbočky a zvláštní poměry neznal, jel tak, by mohl zůstatí státi každý okamžik. Přes to nejsou okolnosti případu vysvětleny tak,

aby se mohlo spolehlivě rozhodnouti ihned ve věci samé. Nálezací soud vychází z předpokladu, že prasknutí ruční brzdy bylo jen následkem nepřiměřené rychlosti jízdy a vyvolané tím nutností náhlého a prudkého zabrzdění. Naproti tomu podali znalci posudek, že obžalovaný dal výstražná znamení včas a dostatečně a že ani jinak nejednal proti provozním předpisům a že by k neštěstí nebylo došlo, kdyby obžalovanému nebyla praskla ruční brzda. Podle toho se zdá, že znalci vycházejí z názoru, že v prasknutí brzdy dlužno spatřovati pouhou obžalovaným nezaviněnou a od něho nepředvídatelnou nešťastnou náhodu. Rozsudek se s posudkem znalců v posledním směru blíže neobírá a neuvádí, proč nepřikládá posudku cenu a význam, nebo z jakých jiných příčin jej odmítá. Toho bylo zapotřebí, jakž zmateční stížnost uplatňuje. Zjišťujeť rozsudek, že obžalovaný, když na vzdálenost asi 40 kroků zahlédl hlavy koňů a jich předky (povoz naložený jetelem jel po okresní silnici od K. a křižoval státní silnici, by pokračoval v jízdě po vozové cestě do L.) zmírnil původní jím doznanou rychlost 30 až 40 km na 15 až 20 km, tedy o polovici, a tu že mu praskla ruční brzda a nožní brzda že nepostačila k zabrzdění a zastavení stroje. Nemá jasno, zda i tato zmírněná rychlost (15 až 20 km), za níž podle odůvodnění rozsudku ruční brzda praskla, byla takovou, že svou nepřiměřeností způsobila prasknutí brzdy či zda při rychlosti té dlužno na ono prasknutí pohlížeti jen jako na náhodu obžalovaným nezaviněnou a nepředvídanou, takže, kdyby této náhody nebylo, bylo by se obžalovanému podařilo ještě včas stroj zastaviti a srážce předejiti. Okolnost ta je pro posouzení věci rozhodného významu, dotýkajíc se podstaty věci. Již z této příčiny bylo zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí. Nálezacímu soudu bude se však podle toho, jaké stanovisko zaujme při novém rozhodnutí, zabývat i otázkou subjektivního zavinění, která v napadeném rozsudku není vůbec na přetřes vzata. Subjektivní stránka musí však býti rozsudkem výslovně zjištěna a po zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.) odůvodněna, neboť jinak neodpovídá odsuzující výrok zákonu; zejména bude nutno uvažovati, zda obžalovaný při rychlosti 15 až 20 km mohl předvídati, že při prudkém zabrzdění brzda může prasknouti. Bylo proto uznati, že jednání obžalovaného přichází v úvahu jen jako přečin podle § 335 tr. zák. vzhledem k tomu, že vyloučení kvalifikace podle § 337 tr. zák. nebylo veřejným obžalobcem napadeno a stalo se proto právoplatným. Za tohoto stavu věci není zapotřebí obírat se dalšími výtkami stížnosti.

Čís. 3160.

Šetření předpisů o úpravě otázek jest úřední povinností porotního soudu nezávislou na návrzích stran.

Po (formálně) nezávadně proneseném výroku porotců nelze již dávatí nové otázky.

Kdy jest dáti k hlavní otázce na zločin násilného smilstva dodatkovou otázku, zda pachatel spáchal čin v omylu, že se mu znásilňovaná žena oddává dobrovolně.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1928, Zm II 115/28.)